

VESZPRÉMI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNMEGELŐZÉSI HÍRLEVÉL

2020 FEBRUÁR

TARTALOM:

1. Áldozattá válás XXI. századi módra
2. Előzés és leállítás

Steve Pinker Az erőszak alkonya – hogyan szelídült meg az emberiség című könyvében nem kevesebbet állít, mint hogy korunk társadalmában az erőszak folyamatosan visszaszorulóban van. Csak képzeljük, hogy idilli volt a régmúlt és egyre szörnyűbb a jelen, ezzel szemben a valóság ennek éppen az ellenkezője.

Nyilván semmilyen tudományos alapja nem lenne, ha párhuzamot vonnánk a szerző által felvázolt, évszázadokon – sőt évezredekben – átívelő globális folyamatok és a Veszprémi Rendőrkapitányság illetékességi területén az elmúlt néhány évben a vagyon elleni bűnözés jellege tekintetében végbement változások között, azonban a tendencia mégis hasonló.

Nem tudhatjuk, mit hoz a jövő, azonban a jelen bűnügyi helyzetével elégedettek lehetünk. A pénzüintézetek, pénzváltók, benzinkutak, kisüzletek és patikák sérelmére fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett rablások az elmúlt években már nem jelentkeztek, és azt sem tapasztaljuk, mint nem is olyan régen, hogy idős embereket támadnának meg az utcán,

elragadva kezükből a táskát, vagy letépve nyakukból az aranyláncot.

Bár folyamatosan csökken az ismertté vált bűncselekmények száma is, azonban arról még nincs szó, hogy a bűnözés eltűnne az életünkben. Lényeges minőségi átrendeződést figyelhetünk meg az illegális pénzszerzés módszerei tekintetében. A személy elleni erőszak visszaszorulóban van és egyébként is ritkul a szemtől szembe helyzet az elkövető és az áldozat között. A modern technika mindenkire számára elérhetővé vált vívmányai új módszerek létrejöttét alapozták meg, és az ezekkel elkövetett bűncselekmények egy más típusú bűnözői karaktert tettek sikeressé. Ez az elkövető nem testi erejére, áldozata megfélemlítésére épít, hanem a megtévesztésre, esetleg a sértett kisebb emberi gyarlóságaira, melyet ügyesen a maga javára fordít.

Hírlevelünk első részében az utóbbi időben leggyakoribbá vált csalások egyikét és megelőzésének lehetőségeit részletezzük annak érdekében, hogy segítsük az olvasót megtakarításainak megőrzésében. Ennek külön apropója, hogy

február 22.
a bűncselekmények
áldozatainak világnapja.

A közúti közlekedés is dinamikusan változik napjainkban. A forgalomban résztvevő járművek száma egyre nő, új utak, új csomópontok épülnek ki, a műszakilag egyre cizelláltabb autókból fakadó előnyök hatására a sofőrök vezetési stílusa is változik, a mindennapos váló torlódások pedig feszültséget generálnak a közlekedőkben. Ennek hatására elterjednek olyan szabályszegések is, amelyek korábban nem voltak jellemzők. A második rész ezekből mutat be néhányat.

1. Áldozattá válás XXI. századi módra

A bűncselekmények strukturális átrendeződésének éveit éljük. Ennek lényege, hogy ahogy a társadalom tagjai egyre több időt töltenek a számítógépük előtt, illetőleg okostelefonjuk használatával, és válnak ezek az eszközök életük egyre kizárólagosabb részeivé, a rájuk leselkedő veszélyek is egyre inkább már online jelentkeznek. A vagyoni elleni bűncselekményekre különösen jellemző ez a tendencia. Nem csak a rablások szorultak vissza, hanem a betöréses lopások, autólopások és járműfeltörések is, de a trükkös lopások, házalással elkövetett csalások száma is elenyésző.

Ezzel szemben a virtuális világba temetkező és bankkártyát használó embereket a bűnözők egyre nagyobb hányada „cserkészi be” inkább az interneten keresztül, hogy valamilyen csellel, fortélyal megrövidítsék őket. Ezek közül a legjellemzőbbek a bankkártyás csalások, melyeket sok esetben egy sikeres adathalász kapcsolatfelvétel előz meg.

A Magyar Nemzeti Bank honlapján az alábbi információkat tette közzé az adathalászat felismerése és az ezzel a módszerrel elkövetett csalások megelőzése érdekében:

➤ **Trójai program**

Előfordulhat, hogy csálók e-mailben arra kérnek minket, hogy az általuk küldött linkre kattintva egy banki alkalmazást nyissunk meg, azonban ez csak látszat, mert ténylegesen ártó szándékú szoftvereket, vírusokat fogunk letölteni a számítógépre, amelyek megpróbálják majd leállítani a víruskereső- és tűzfalprogramokat.

A trójai program észrevétlen települ a számítógépre, és megszerzi a fontos információkat (ügyfél-azonosítók, jelszavak), majd ezeket az adatokat a csálóknak küldi el, akik ezek felhasználásával követik el a bűncselekményeket.

➤ **Adathalászat**

Az egyik legjellemzőbb módszer az "adathalászat". A csálók valamely a sértettel szerződéses viszonyban álló pénzintézet vagy szolgáltató nevében, különböző eszközökkel (telefonhívás, e-mail) ravaszul ráveszik a gyanútlan számlatulajdonost, hogy árulja el azonosítóját és jelszavát, azaz, adja meg a banki műveletekhez szükséges bizalmas, titkos adatait. Ezekkel később belépnek az ügyfél netbankjába, és onnan előre megszervezett számlákra utalják el a pénzét.

Tudnunk kell azonban, hogy a pénzintézetek, szolgáltatók soha nem kérik el az ügyfél titkos adatait e-mailben, illetve semmilyen más formában. Ha kétségeink vannak, hívjuk fel számlavezető bankunk telefonos ügyfélszolgálatát segítségért.

➤ **Megtévesztő honlap**

Gyakran előfordul, különösen a már említett „adathalászt” szélhámosok esetében, hogy egyes e-mailek segítségével az ügyfeleket hamis intézményi, netbanki oldalakra csalják. Ezek nagyon hasonlítanak a számlavezető pénzintézet internetes oldalára, és az ügyfél, aki itt biztonságban hiszi magát, könnyen kiadja titkos adatait, például úgy, hogy belép az ál-banki honlapra beütve a szükséges kódokat. Az ál-banki oldal valóban bejuttatja őt az igazi internetbankba, így az ügyfél észre sem veszi, hogy becsapták, hogy megszerezték az adatait.

Fontos tudni, hogy a valós intézményi honlapok esetén a böngésző alsó sávján/felső címsorában szerepel a biztonságos kapcsolat meglétét jelző kis lakat ikon, továbbá az ilyen oldalak elérésekor és használatakor a normál http: helyett https: védett kapcsolat épül fel az ügyfél gépe és az intézmény webservere között.

➤ Honnan ismerhetjük fel a csalók által küldött e-maileket?

A megtévesztő szándékkal küldött e-mailek - akár magyar, akár idegen nyelvű - gyakran sürgős adatmegadásra, aktualizálásra szólítanak fel, esetleg valamilyen fenyegetést is megfogalmaznak (pl. "Ha nem adja meg az adatait, zárolják a számláját.").

➤ Miről ismerhető fel a veszély?

Legyünk minden olyan esetben gyanakvóak, ha egy adott szervezet szolgáltatásainak igénybe vételéhez használt adatainkat kéri e-mailben küldött linkre kattintva, vagy egy telefonszámon. Ennek soha ne tegyünk eleget, helyette haladéktalanul értesítsük az adott szolgáltatót az általunk ismert elérhetőségei valamelyikén. Ne a gyanús e-mailben szereplő elérhetőségekre hagyatkozzunk.

Amennyiben a szolgáltató nevében megtévesztő módon érkezett e-mailre/üzenetre mégis megadtuk azonosítónkat, jelszavunkat, mihamarabb tiltassuk le azokat, és kérjük információt pénzügyintézetünktől.

2. Előzés és leállítás

Veszélyes szokás alakult ki egyes autóvezetők körében azzal, hogy hosszabb egyenesekben egy már előzésben lévő másik gépjármű mögé sorolnak be, bízva abban, hogy számukra is marad még elegendő tér a manőver befejezésére. Egy másik jármű mögül azonban sokszor egyáltalán nem, de legalábbis csak korlátozott mértékben lehet kilátni. A szemből érkező észlelhetőségét, távolságának és sebességének megbecslését jelentősen rontja a közbülső jármű. Szemből pedig nem csak két, hanem egy nyomon haladó járművek is érkehetnek, melyek észlelhetősége méretüknél fogva egyébként is nehezebb.

A modern technika belátható időn belül nagyot fog lendíteni a közúti közlekedés biztonságán. Néhány éve már megépítették az „átlátszó” kamion prototípusát, melynek lényege, hogy a vontató elejére szerelt kamera képét a félpótkocsi hátuljára szerelt nagyméretű kijelzőre vetítik, melynek eredményeként a kamiont követő és előzni szándékozó gépkocsi vezetője a takarás ellenére is rálátással bír a másik sávban szemből érkező járművekre.

A V2V (Vehicle to Vehicle) kommunikációs technológia pedig általános elterjedése esetén azt teszi majd lehetővé, hogy az úton lévő járművek magukról, illetőleg közlekedésük során az általuk érintett veszélyes helyekről a közlekedés biztonságát szolgáló információkat (pozíció, sebesség, haladási irány stb.) osszának meg a közelükben tartózkodó más járművek vezetőivel.

Mindez azonban egyelőre még a jövő. Amíg csak a saját szemünk áll rendelkezésre egy-egy közlekedési szituáció felmérésére, addig takarásból soha ne előzzünk!

A KRESZ tételesen felsorolja az előzés feltételeit. Ezek közül ezúttal csak kettőt ragadunk ki:

- Előzni abban az esetben szabad, ha az előzés céljából igénybe venni kívánt forgalmi sáv olyan távolságban szabad, hogy – figyelemmel az előzni kívánó és a megelőzendő jármű sebessége közötti különbségre – az előzés a szembejövő forgalmat nem zavarja.
- Előzni abban az esetben szabad, ha a vezető az előzés befejezése után a járművel a megelőzött jármű elé, annak zavarása nélkül vissza tud térni.

E feltételek fennállásáról pedig csak megfelelő kilátás esetén tudunk meggyőződni.

Ugyancsak terjedőben lévő rossz szokás, hogy sötétedés után lakott területen egy köztes úticélhoz megérkezve egyes járművezetők nem szállnak ki az autóból, hanem abban hosszú percekig elüldögélnek – várva valakit, vagy csak a telefont nyomkodva – és erre az időre nem kapcsolják le a tompított fényszórót. Különösen zavaró ez a szabálysértés, ha egy másikkal is párosul oly módon, hogy a sofőr nem az úttest menetirány szerinti jobb oldalán,

hanem a bal oldalon parkol le. Nem csak a szemből érkező járművek vezetőit zavarhatja az égve felejtett lámpa, hanem a gyalogosokat is, akiket a lassabb haladásuk eredményeként akár percekre is elvakíthat, egészen addig, amíg a fényforrásig el nem érnek, majd el nem haladnak mellette.

A hatályos KRESZ pedig egyértelműen fogalmaz:

45. § (1) Az úttesten álló járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ki kell világítani, kivéve, ha közvilágítás van vagy a járművet egyéb külső fényforrás kellően megvilágítja. A gépjárművet, a mezőgazdasági vontatót és a lassú járművet a helyzetjelző lámpákkal kell kivilágítani. A 6 méternél nem hosszabb, két méternél nem szélesebb és pótkocsival vagy más vontatmánnyal össze nem kapcsolt gépjárművet azonban lakott területen elegendő az úttest közepe felé eső egy-egy első és hátsó helyzetjelző lámpával vagy egy, előre fehér, hátra piros fényt adó lámpával kivilágítani.

(2) Álló járművön - a forgalmi okból megálló járművet kivéve - tompított fényszórót csak erős ködben vagy sűrű hóesésben szabad használni; távolsági fényszórót, ködfényszórót használni tilos.

Információkérésrel forduljon hozzánk bizalommal!

Veszprémi Rendőrkapitányság
8200 Veszprém, Bajcsy-Zsilinszky utca 2.
Tel: 06-88/428-022
E-mail: rauszi@veszprem.police.hu

A kiadásért felel: Rausz István r. ezredes rendőrkapitány

Tájékoztatjuk, hogy a Rendőrségi Adatvédelmi Nyilvántartás szerinti adatvédelmi tájékoztató a következő linkről letölthető:
<http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/adatvedelem/altalanos-informaciok>

Tájékoztatjuk továbbá, hogy amennyiben a jövőben nem kívánja hírlevelünket megkapni, a Veszprémi Rendőrkapitányság rauszi@veszprem.police.hu e-mail címre küldött üzenetével kérheti e-mail címe törlését.